

Trots op oud en nieuw

De verfraaiingswerken van de dorpskern van Wijtschate hebben de gemeente Heuvelland heel wat voeten in de aarde gekost. Ook letterlijk, want een archeologisch onderzoek dat aan de werken voorafging, nam veel tijd in beslag. Maar het geduld van historici, inwoners en gemeente werd beloond. Na vier jaar kan Wijtschate uitpakken met waardevolle vondsten én een mooie, duurzame en veilige dorpskern.

STEFAN DEWICKERE

STEFAN DEWICKERE

Tijdens de wegenwerken werden heel wat archeologische sporen blootgelegd.

THÉRIEY CAIGNE

Wijtschate is een deelgemeente van Heuvelland en strekt zich uit langs de taalgrens. In geschiedenisboeken duikt Wijtschate op als een strategische plaats die vaak het toneel was voor veldslagen en oorlogen maar ook als de plek waar Kortrijk en Oudenburg in 1328 vrede slooten. In de Eerste Wereldoorlog was het een belangrijk frontdorp dat zwaar werd getroffen. Ook de dorpskern werd volledig verwoest en na de oorlog opnieuw opgebouwd volgens een vernieuwde aanleg, namelijk een groen dorpsplein met in het midden een kiosk. In 1927 kwam er een gedenkzuil ter nagedachtenis van Wijtschates militaire en burgerlijke doden.

Bijna een eeuw later, in 2017, drong een grondige renovatie van de centrumstraten en het Sint-Medardusplein zich op. De directe aanleiding was de totale vernieuwing van de rioleringen door Aquafin. Maar voorleer de aanleg van het gescheiden rioleringsstelsel kon starten, was er archeologisch onderzoek nodig. Omdat de aanwezigheid van ontploffingstuigen, loopgraven, schuilplaatsen en militair materiaal zo goed als zeker was en de graafwerken zo omvangrijk waren, werd gekozen voor het systeem van 'toevalsvondsten'. Door deze manier van werken wordt de ondergrond enkel plaatselijk bestudeerd, zodra belangrijke archeologische vondsten opduiken tijdens de graafwerken.

Zoals verwacht werden tijdens vier jaar wegenwerken allerlei archeologische sporen blootgelegd. De eerste halve meter van de bodem bestaat in het volledige dorp van Wijtschate uit een 'ophogingslaag' van oorlogsmateriaal. Ook onder deze laag botste de graafmachine op grotere gehelen zoals een Duitse tunnel en een bunker. De graafwerken op het plein legden een oud kerkhof bloot waarvan sommige begravingen tot de middeleeuwen teruggaan. (Archeologen tekenden alle vondsten uit voordat ze worden afgebroken en waar mogelijk werden onderdelen bewaard.) De spectaculairste vondsten zijn te bewonderen in de bibliotheek van Wijtschate.

Bij de dorpskernvernieuwing lag de klemtoon op een betere verkeersdoorstroming in het dorp en een modernere aankleding en vergroening van het Sint-Medardusplein. Met meer openbaar groen en een minder prominente plaats voor de auto komt het mooie plein met de lindebomen en de kiosk volop tot zijn recht. Het aantal parkeerplaatsen is verminderd en de parkeerplaatsen zelf zijn duidelijk afgebakend. Ook de bushalte kreeg een centrale plaats. Voor personen met een beperking is in twee aangepaste parkeerplaatsen voorzien en een nieuwe laadpaal maakt dat de elektrische wagens ook in Wijtschate kunnen opladen.

In de omliggende straten valt de herinrichting van de Staanijzerstraat op. Door de aanwezigheid van de school koos de gemeente voor eenrichtingsverkeer en een inrichting als fietsstraat. Nabij de schoolpoort werd extra aandacht besteed aan een veilige inrichting.

De oude lindebomen op het dorpsplein moesten wijken voor 20 nieuwe bomen. De onrust die daarover heerste, ging liggen toen het gemeentebestuur mensen de kans gaf om de oude bomen te adopteren. Zo verhuisden een aantal bomen naar tuinen in Wijtschate maar ook naar Kemzeke waar een kunstenaar het Sint-Medardusplein heeft nagebouwd (in de Verbeke Foundation). Het plein telt nu minder bomen dan vroeger, maar biedt ze meer plaats om te groeien. —

KATRIEN GORDTS
redacteur Lokaal

Frequente bezoekers van het dorpsplein zijn de bewoners van het nabijgelegen woonzorgcentrum.

Bij de herinrichting van de schoolomgeving lag de klemtoon op verkeersveiligheid.

Het dorpsplein heeft nu meer openbaar groen en een minder prominente plaats voor de auto.

De gedenkzuil ter nagedachtenis van Wijtschates militaire en burgerlijke oorlogsslachtoffers.

TECHNISCHE FICHE

- **Opdrachtgevers:**
Aquafin, Vlaamse Gemeenschap Afd. Wegen en Verkeer en Gemeente Heuvelland
- **Partners:**
Onroerend Erfgoed (enkel voor wat archeologisch onderzoek betreft)
- **Budget:**
totaal € 8.810.830 waarvan
€ 5.427.446 ten laste van Aquafin,
€ 1.940.000 ten laste van AWW en
€ 1.443.383 ten laste van Heuvelland
- **Studiebureau:**
Cnockaert uit Wervik
- **Aannemer:**
THV Stadsbader - Cnockaert
- **Contactpersoon:**
Frederik Schoonheere,
coördinator openbare werken
frederik.schoonheere@heuvelland.be